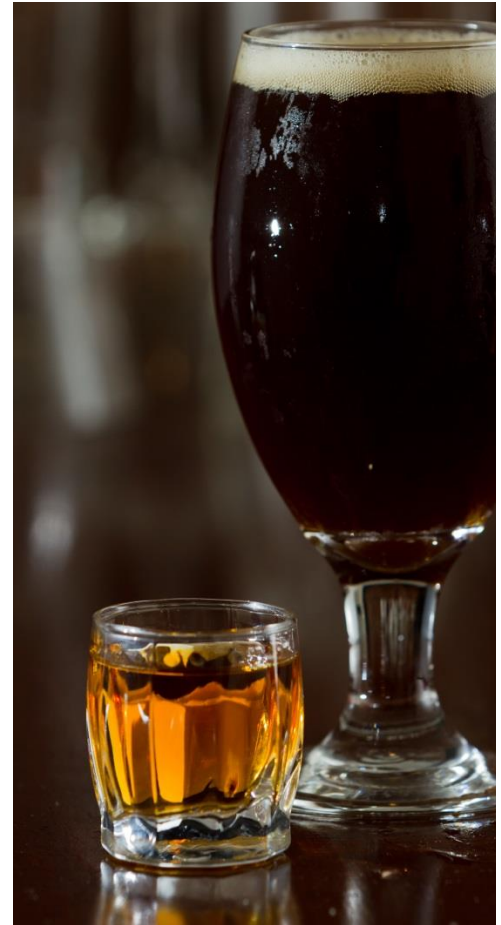

Napoje alkoholowe

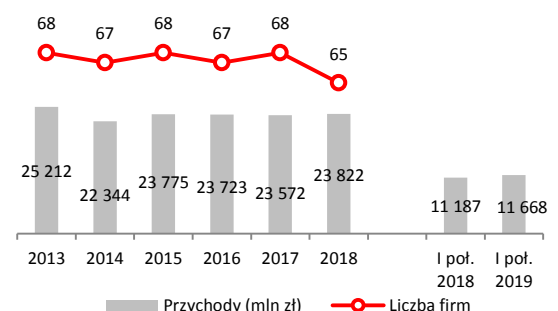
- Branża produkcji napojów alkoholowych charakteryzuje się **silną konsolidacją**. Pod względem liczby przedsiębiorstw stanowi zaledwie 3% firm w przemyśle spożywczym. Gdy jednak spojrzymy na przychody, udział wzrośnie do 9%.
- Polacy stosunkowo dużo wydają na napoje alkoholowe. Jest to jeden z niewielu asortymentów, w przypadku którego poziom wydatków per capita w Polsce jest zbliżony do średniej dla krajów UE-15. **Wartość krajowego rynku w 2018 r. została oszacowana na 52 mld zł.**
- **Ciągłym zmianom ulegają preferencje konsumentów.** Polacy są gotowi płacić więcej za napoje alkoholowe, ale rosną też ich wymagania, np. dot. jakości.
- Rodzi to nowe szanse dla producentów, jak **rozwój segmentu premium** czy otwartość konsumentów na nowinki produktowe. **Korzystają z tego również importerzy alkoholi.**
- Producenci muszą być jednak elastyczni i szybko podążać za zmieniającymi się **wymaganiami konsumentów** (duże znaczenie działalności B+R oraz marketingowej).
- **Rosnący eksport napojów alkoholowych.** Wódka nadal jest najbardziej znanym polskim trunkiem, ale mocno wzrosła sprzedaż zagraniczna piwa.

Silna konsolidacja branży produkcji alkoholi

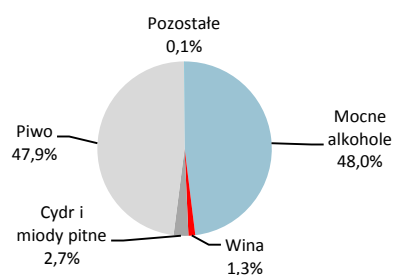
- **Krajowy sektor produkcji alkoholi jest mocno zróżnicowany.** Na rynku działają przedsiębiorstwa produkujące wódkę, piwa, wino, ale również cydr czy miody pitne. Zmieniające się trendy konsumpcyjne, regulacje dot. akcyzy, bardzo wysoka konkurencja na polskim rynku, w tym również ze strony alkoholi importowanych, powodują, że ewolucji ulega również sama branża.
- Są jednak cechy charakterystyczne sektora, które się nie zmieniają. Pod względem przychodów, **na polskim rynku dominują producenci piwa oraz alkoholi mocnych (głównie wódek).** Udział tych dwóch segmentów w łącznych przychodach branży alkoholowej wyniósł w ubiegłym roku ok. 96%.
- Druga ważna stała cecha, to **silna konsolidacja rynku.** Jak pokazują niepublikowane dane GUS (za Pont Info), w sektorze działalność prowadzi ok. 67-68 podmiotów (zatr. pow. 9 prac.). Przy tym, łączne przychody w 2018 r. ukształtowały się na poziomie zbliżonym do 24 mld zł. **Branża produkcji alkoholi, pod względem liczby przedsiębiorstw (>9 prac.) stanowiła zaledwie 3% wszystkich małych, średnich i dużych firm działających w branży spożywczej,** obejmującej produkcję żywności, napojów oraz wyrobów tytoniowych. Z kolei, **jeśli weźmiemy pod uwagę przychody, to udział sektora alkoholowego, był znacznie wyższy i wyniósł 9%.**
- Łączne przychody w ostatnich sześciu latach wykazywały lekką tendencję spadkową. **Skumulowany roczny wskaźnik wzrostu w okresie 2013-2018 był ujemny i wyniósł 1,1%.** Ta dynamika byłaby nieco wyższa, gdyby nie wzrost szacowany w ubiegłym roku. Jak wynika ze wstępnych danych, łączne przychody w 2018 r. zwiększyły się w relacji rocznej, w dużej mierze dzięki wyższemu obrotom (o 3%) w branży piwnej.

Branża produkcji alkoholi (>9 prac.)

Źródło: Santander Bank Polska, GUS (za Pont Info)

Struktura branży według przychodów (>9 prac.)

Źródło: Santander Bank Polska, GUS (za Pont Info)

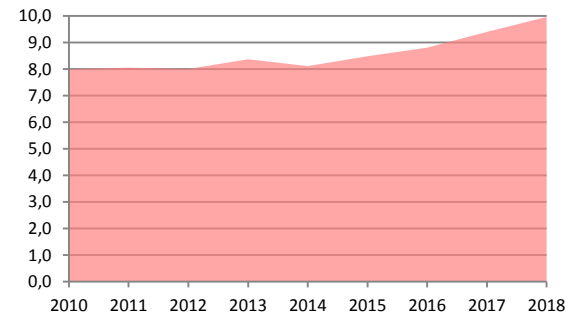
Polacy coraz więcej wydają na napoje alkoholowe

- **Łączne wydatki polskich gospodarstw domowych na napoje alkoholowe (bez wydatków w placówkach gastronomicznych) wyniosły w 2018 r. 10 mld euro.** W relacji rocznej były wyższe o 6%. Z kolei w stosunku do roku 2010 zwiększyły się o 25%. Co istotne, dynamika wzrostu wydatków na alkohol była wyższa niż łącznie na artykuły żywnościowe. W 2010 r. udział wydatków na napoje alkoholowe w łącznych wydatkach na żywność wyniósł 14%. Z kolei w 2018 r. wynosił już 15,4%.
- **Napoje alkoholowe są jedną z niewielu kategorii, w której poziom wydatków per capita w Polsce jest zbliżony do notowanego w krajach UE-15.** Jak pokazują dane Eurostat, w 2018 r. statystyczny Polak wydał 259 euro na napoje alkoholowe. Dla porównania wydatki mieszkańca krajów „starej piętynastki” wyniosły przeciętnie 270 euro, zaś średnia we wszystkich państwach Unii ukształtowała się na poziomie 264 euro.
- **Wydatki w Polsce były wyższe niż np. na Węgrzech, Słowacji, Holandii, Portugalii i Rumunii.** Poziom wydatków w Polsce była jednak niższy niż zanotowany m.in. w Niemczech, Belgii, Francji, Wielkiej Brytanii czy krajach Skandynawskich.
- Co ważne w przypadku alkoholu, poziom wydatków gospodarstw domowych jest w części **uzależniony od podatków nałożonych na produkty alkoholowe, które stanowią ważną część ceny detalicznej.** Kraje unijne mocno różnią się od siebie w zakresie zarówno wysokości akcyzy, jak i podatku VAT oraz sposobu naliczania akcyzy. Najczęściej poziom akcyzy jest różny w przypadkach różnych alkoholi. W tym systemie napoje alkoholowe o niskiej zawartości alkoholu (wina, piwa) są obłożone niższą stawką akcyzy. Dodatkowo część państw w UE wprowadziło w ramach jednego rodzaju napoju preferencyjne stawki akcyzy dla małych producentów. W Polsce obowiązują cztery stawki akcyzy: dla alkoholu etylowego, dla piwa, dla wina, dla wyrobów fermentowanych oraz dla wyrobów pośrednich, bez różnicowania na skalę produkcji.
- Jak wynika z danych Komisji Europejskiej, **w Polsce ceny alkoholu należą do jednych z niższych w Unii.** W 2018 r. średnia cena napoju alkoholowego w sprzedaży detalicznej w Polsce stanowiła 86% średniej ceny w UE-28. Napoje alkoholowe tańsze były jedynie w Hiszpanii, Czechach, na Węgrzech, w Bułgarii oraz w Rumunii. Dla porównania, średnia cena w Finlandii stanowiła 182% średniej w UE.
- Obserwowany wzrost wydatków na alkohol w Polsce z jednej strony jest pochodną rosnącej akcyzy oraz podatku VAT. Z drugiej jednak strony należy podkreślić, że **rośnie również spożycie alkoholu.** Jak wynika z danych GUS, w latach 2010-2018 konsumpcja alkoholu zwiększyła się o 9%. Najszybciej rośnie spożycie piwa. Skumulowany średnioroczny wskaźnik wzrostu we wskazanych latach wyniósł 1,4%, a w 2018 r. statystyczny Polak wypił 100,5 litrów piwa. W wolniejszym tempie rosła konsumpcja alkoholi mocnych. CAGR 2010-2018 wyniósł 0,4%. Bilansowe spożycie wódek, likierów i innych napojów spirytusowych (w przeliczeniu na 100% alkoholu) ukształtowało się na poziomie 3,3 l w ubiegłym roku. Spadło zaś spożycie wina i miodów pitnych. W 2010 r. bilansowa konsumpcja wynosiła 6,9 l, zaś w roku 2018 już tylko 6 litrów. Oznacza to, że w analizowanym okresie spożycie malało średnio o 1,7% rocznie.

Rynek alkoholi rośnie, ale ulega istotnym zmianom

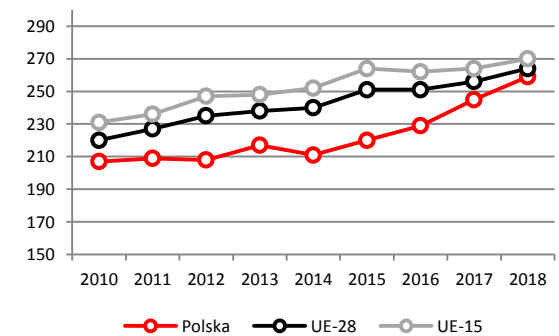
- Jak wynika z danych firmy badawczej Euromonitor, **wartość sprzedaży napojów alkoholowych w Polsce osiągnęła w 2018 r. 51,7 mld zł** (sprzedaż detaliczna oraz w placówkach gastronomicznych). Krajowy rynek alkoholi jest rynkiem stabilnym, charakteryzującym się niskim tempem wzrostu wartości. O ile nie zmienia się waga głównych kategorii, to już wewnątrz nich zachodzą duże zmiany w portfolio oferowanych produktów, w ślad za zmieniającymi się wymaganiami rodzimych konsumentów. Polacy z jednej strony są coraz bardziej skłonni zapłacić więcej za alkohol, ale też mają coraz większe wymagania dotyczące smaków, gramatury, czy nawet rodzaju opakowania.
- **Otwiera się więc możliwość sprzedaży w nowych segmentach rynku** jak np. rodzime alkohole premium, czy te importowane.
- Jednocześnie coraz ważniejszym **czynnikiem sukcesu** w branży produkcji alkoholi **jest zdolność firmy do szybkiego dostosowywania się wymagań klientów oraz wpisywania się w pojawiające się nowe trendy na rynku.** Co warto podkreślić, utrzymanie tendencji wzrostowej wartości sprzedaży obserwowane jest właśnie w tych kategoriach, gdzie przedsiębiorstwa są najbardziej aktywne w rozwoju oferty produktowej pod kątem coraz bardziej wymagającego Klienta.

Łączne wydatki polskich gospodarstw domowych na napoje alkoholowe (mld EUR)

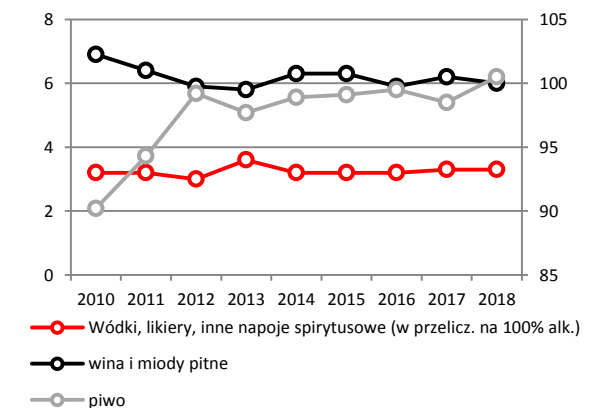
Źródło: Santander Bank Polska, Eurostat

Średnie wydatki na napoje alkoholowe (euro/1 os./rok)

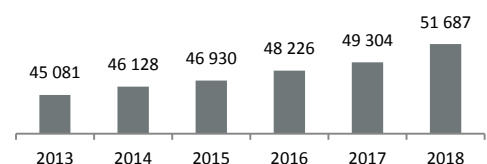
Źródło: Santander Bank Polska, Eurostat

Krajowe spożycie napojów alkoholowych (l/os./rok) - (L) wódki oraz wina, (P) piwo

Źródło: Santander Bank Polska, GUS

Wartość polskiego rynku napojów alkoholowych (mld zł)

Źródło: Santander Bank Polska, Euromonitor

Piwo niezmiennie ulubionym trunkiem Polaków

- Krajowy rynek piwa w ubiegłym roku został wyceniony na 27,3 mld zł. W relacji rocznej odnotowano wzrost o 6%, czemu sprzyjało upalne lato. W ciągu ostatnich sześciu lat rynek rósł średnio o 2% rocznie.
- **Najwolniej rozwija się** największa i najbardziej nasycona kategoria piw typu Lager. Co ważne w tym asortymencie wysoki, 11-procentowy wzrost, odnotowano w przypadku krajowych lagerów z półki premium. Spadek nastąpił z kolei w kategorii tańszych piw.
- **Utrzymuje się wysokie zainteresowanie Polaków piwami rzemieślniczymi.** W tym segmencie obecne są nie tylko małe, craftowe browary, ale również większość średnich i dużych, które w swoim portfolio produktowym posiadają również droższe piwa, wpisujące się w trend napojów wysokojakościowych i wysokogatunkowych.
- **Szybko rośnie też krajowy rynek piwa bezalkoholowego oraz niskoalkoholowego.**

Wódka smakowa i whisky decydują o wzroście w mocnych alkoholach

- **Z rosnącego zainteresowania Polaków produktami premium korzystają dystrybutorzy whisky.** Polacy coraz częściej sięgają po whisky oraz coraz częściej wybierają gatunki droższe, bardziej unikalne. Widać to w rosnącym imporcie whisky, nie tylko ze Stanów Zjednoczonych, ale np. z Irlandii czy Szkocji.
- **Wartość sprzedaży whisky na rynku polskim wyniosła 3,7 mld zł w ubiegłym roku,** co oznacza wzrost o 8% w relacji rocznej oraz o 77% w porównaniu do roku 2013.
- **Rośnie również sprzedaż wódek smakowych.** W 2018 r. wartość krajowego rynku w tym segmencie zwiększyła się o 9% r/r. Była wyższa aż o 96% niż w 2013 r. Polacy coraz częściej zastępują wódkę tradycyjną jej smakowymi wariacjami. Sprzyja temu niższa zawartość alkoholu oraz wygoda małych buteleczek, w których sprzedawana jest znaczna część tego asortymentu.
- **Największą kategorią pozostaje wódka czysta, która jest jednak bardzo stabilna pod względem wartości sprzedaży.** W ostatnich trzech latach wartość nie zmieniała się znacząco, kształtując się blisko 10 mld zł. W rezultacie wódka traci udziały w krajowym rynku na rzecz innych mocnych alkoholi.
- **Łączna wartość krajowej sprzedaży mocnych alkoholi wyniosła w 2018 r. 18,9 mld zł** i była wyższa o 2% w relacji rocznej oraz jedynie o 3,5% w porównaniu do 2013 r.

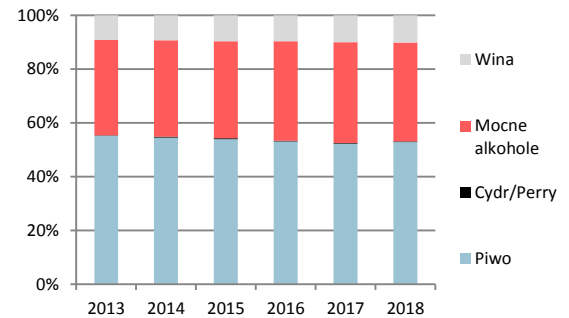
Wino z winogron oraz musujące wspierają rynek wina

- Pomimo wskazań GUS o spadku konsumpcji, w dosyć wysokim tempie rośnie krajowy rynek wina. **Jak wynika z szacunków Euromonitor, łączna wartość sprzedaży w ubiegłym roku wzrosła o 9%,** do 5,2 mld zł.
- **Szybko rozwija się kategoria win musujących.** W relacji rocznej odnotowano w 2018 r. wzrost o 20%, zaś w porównaniu do roku 2013 wzrost aż 58%. W ubiegłym roku udział win musujących w całej kategorii win zwiększył się do 9%.
- **Rozwojowi rynku wina sprzyja** coraz lepsza oferta win importowanych na rynek krajowym, w tym w handlu nowoczesnym. Ważny jest też rozwój usług gastronomicznych.
- **Z kolei, jak wynika z dostępnych danych, w Polsce zatrzymał się rozwój rynku cydrów.** Po bardzo wysokim wzroście odnotowanym w latach 2014-2015 nastąpił znaczny spadek wartości sprzedaży. W ubiegłym roku sprzedaż oszacowano na 119 mln zł, czyli na poziomie niższym o 13% w relacji rocznej oraz niższym o 5% niż w roku 2014.

Polski konsument decyduje o rosnącym imporcie alkoholi

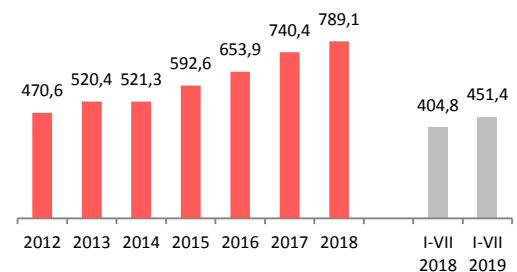
- **Coraz większe zainteresowanie Polaków alkoholami droższymi, takimi które nie są produkowane w Polsce, znajduje swoje odzwierciedlenie w wynikach importu.** W 2018 r. do Polski sprowadzono napoje alkoholowe o wartości prawie 790 mln euro. Był to poziom o 7% wyższy w relacji rocznej oraz o 68% wyższy niż w roku 2012. W bieżącym roku trend wzrostowy jest kontynuowany. Wartość importu w miesiącach I-VII 2019 była wyższa o 12% niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.
- **Spośród głównych kategorii w imporcie szybko rośnie przywóz win.** W latach 2012-2018 wartość importu zwiększyła się o 65%, do 300 mln euro. Wysoką dynamikę zarejestrowano również w przypadku mocnych alkoholi. W dużej części odpowiada za nią whisky, sprowadzana z USA, Irlandii oraz Wielkiej Brytanii. Import asortymentu mocnych alkoholi zwiększył się do 277 mln euro w 2018 r.

Struktura wartości sprzedaży krajowego rynku alkoholi

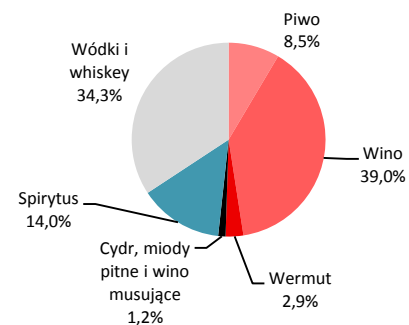
Źródło: Santander Bank Polska, Euromonitor

Wartość importu napojów alkoholowych do Polski (mln euro)

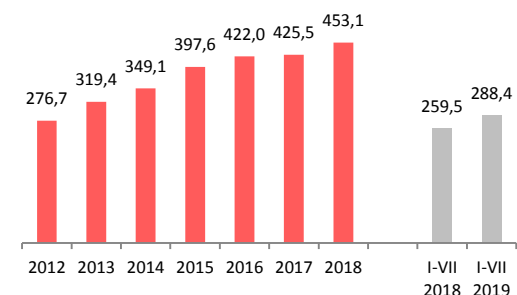
Źródło: Santander Bank Polska, Eurostat

Struktura importu alkoholi

Źródło: Santander Bank Polska, Eurostat

Wartość eksportu napojów alkoholowych z Polski (mln euro)

Źródło: Santander Bank Polska, Eurostat

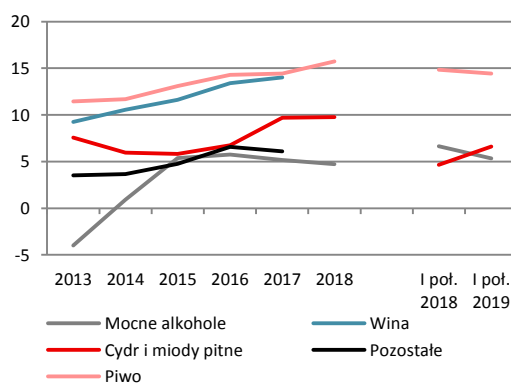
W eksporcie króluje piwo i wódka

- **Najbardziej znanym napojem alkoholowym sprzedawanym poza granice Polski pozostaje wódka, jednak pod względem wartości na pierwszym miejscu w br. znalazło się piwo.** W 2018 r. łączna wartość eksportu alkoholu z Polski była o 6% wyższa niż rok wcześniej. Sprzedaż od stycznia do lipca br. wzrosła o kolejne 11% w relacji rocznej. W ciągu siedmiu miesięcy br. piwo odpowiadało za 40% wartości eksportu alkoholi. Polskie piwo gościło na prawie dziewięćdziesięciu rynkach na świecie, m.in. w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Chinach, Izraelu oraz Rosji, ale też w Urugwaju, Brazylii czy Iraku.
- **Na poziomie zbliżonym do piwa ukształtował się eksport mocnych alkoholi, głównie wódki.** Ten asortyment odpowiadał za 35% łącznej sprzedaży zagranicznej. Widać jednak pewne wyhamowanie sprzedaży w ostatnich latach – np. w 2019 r. zanotowano niewielki spadek eksportu (o 1% r/r).
- Ok. 19% łącznego eksportu napojów alkoholowych stanowił spirytus, który jednocześnie, w ostatnich latach, rósł najszybciej. **Ważną częścią sprzedaży zagranicznej jest też reeksport win.** W ciągu ostatnich sześciu lat wartość sprzedaży zagranicznej win rosła średnio o 17% w roku.
- **Głównym rynkiem zbytu dla polskich wyrobów alkoholowych są kraje Unii Europejskiej,** które odpowiadają za ok. 70% wartości sprzedaży.

Wyniki finansowe

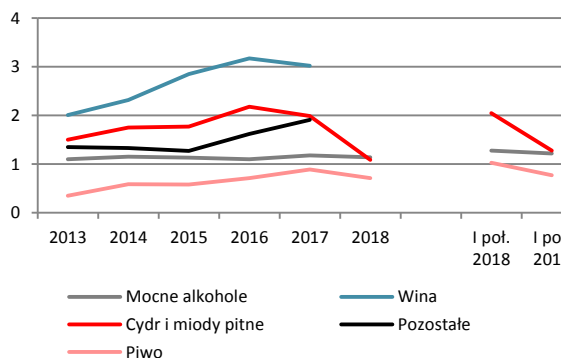
- **Wyniki osiągnięte przez przedsiębiorstwa z branży produkcji alkoholi są bardzo zróżnicowane w zależności od podsektora.** Jak pokazują niepublikowane dane GUS (za Pont Info) najwyższą marżowość raportowały firmy zajmujące się produkcją piwa. W latach 2013-2018 średni udział EBITDY w przychodach browarów wykazywał tendencję rosnącą, kształtując się pod koniec wskazanego okresu na poziomie 15,8%. W I poł. br. nastąpiło lekkie osłabienie marż, jednak pozostały one na historycznie wysokim poziomie.
- **Wysokie marże wykazywali również producenci wina.** Średnia marża w tym sektorze wyniosła w 2017r. 14%. W tym przypadku również widać wzrost w relacji do poprzednich okresów.
- **Niższy poziom marż rejestrowany był w przypadku producentów mocnych alkoholi.** W okresie 2015-2018 średnia wyniosła 5,3%. W pierwszej połowie br. nastąpiło obniżenie średniej marży, ale do poziomu zbliżonego do notowanego w latach wcześniejszych.
- **Co ważne, poszczególne podsektory branży mocno się do siebie różnią w zakresie obrazu danych finansowych.** Każda branża ma swoją specyfikę wynikającą z rodzaju produkcji, rynków zbytu, zapotrzebowania na kapitał obrotowy, czy rotacji należności oraz zobowiązań. Dodatkowo wysoka konsolidacja rynku krajowego powoduje, że podmiotów jest relatywnie niewiele. W rezultacie sektor produkcji napojów alkoholowych, w obszarze potrzeb finansowych, wymaga bardzo indywidualnego podejścia.

Rentowność EBITDA (% przychodów)

Źródło: Santander Bank Polska, Pont Info

Wskaźnik płynności bieżącej

Źródło: Santander Bank Polska, Pont Info

KONTAKT

Departament
Sektorów
Strategicznych
Al. Jana Pawła II 17
00-854 Warszawa

Analitik sektora rolno-spożywczego
Grzegorz Rykaczewski
Email: grzegorz.rykaczewski@santander.pl

Niniejsza publikacja przygotowana przez Santander Bank Polska S.A ma charakter wyłącznie informacyjny. Informacje przedstawione w niniejszej publikacji nie mają charakteru porad inwestycyjnych ani doradztwa. Podjęto wszelkie możliwe starania w celu zapewnienia, że informacje zawarte w tej publikacji nie są nieprawdziwe i nie wprowadzają w błąd, jednakże Bank nie gwarantuje dokładności i kompletności tych informacji oraz nie ponosi odpowiedzialności za wykorzystywanie tych informacji oraz straty, które mogły w konsekwencji tego wyniknąć. Prognozy ani dane odnoszące się do przeszłości nie stanowią gwarancji przyszłych cen surowców rolnych lub wyników finansowych. W przypadku tej publikacji zastrzeżone jest prawo autorskie oraz obowiązują ochrona praw do baz danych.

W sprawie dodatkowych informacji, dostępnych na życzenie, prosimy kontaktować się z: Santander Bank Polska S.A, Departament Sektorów Strategicznych, Al. Jana Pawła II 17, 00-854 Warszawa, Polska, telefon 22 534 17 54 (opłata wg cennika operatora)